ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1966

Vyhlásené: 07.12.1966 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

93

VYHLÁŠKA
Ústrednej rady odborov

z 18. mája 1966,

ktorou sa vydávajú smernice o uvoľňovaní pracovníkov zo zamestnania na výkon funkcie v Revolučnom odborovom hnutí

Poslaním Revolučného odborového hnutia je aktívne sa zúčastňovať na budovaní vyspelej socialistickej spoločnosti. Pre plnenie tohto cieľa získava Revolučné odborové hnutie čo najširšiu účasť pracujúcich, pomáha im v politickom, odbornom i kultúrnom raste, zabezpečuje stále lepšie podmienky pre ich prácu a život. Zodpovedné a náročné úlohy Revolučného odborového hnutia vykonávajú a organizujú státisíce dobrovoľných funkcionárov volených orgánov, ich komisií a zariadení v závodoch, okresoch, krajoch i v ústredí prevažne popri svojom zamestnaní a po svojom pracovnom čase. Široká organizátorská a výchovná práca odborovej organizácie, závažnosť niektorých úloh a podmienky ich plnenia však vyžadujú, aby pracovníci boli v nevyhnutných prípadoch vedením závodov, úradov a ústavov na výkon funkcie v Revolučnom odborovom hnutí uvoľňovaní z práce. Ústredná rada odborov ustanovuje podľa § 124 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb., § 1 zákona č. 37/1959 Zb. o postavení závodných výborov základných organizácií Revolučného odborového hnutia a podľa čl. 11, 12 a 25 uznesenia IV. všeodborového sjazdu o závodných výboroch základných organizácií Revolučného odborového hnutia so zmenami a doplnkami vykonanými uznesením celoštátnej všeodborovej konferencie v máji 1965 tieto smernice pre uvoľňovanie pracovníkov z práce na ich pracoviskách na výkon funkcie v Revolučnom odborovom hnutí:

Čl. I

1. Funkcie v Revolučnom odborovom hnutí sú funkcie čestné a vykonávajú sa zásadne mimo pracovného času.
2. Výnimočne, pokiaľ to vyžaduje povaha, naliehavosť alebo rozsah plnenia úloh vyplývajúcich z činnosti základnej organizácie Revolučného odborového hnutia (ďalej len „základná organizácia“), kultúrneho zariadenia Revolučného odborového hnutia alebo vyššieho odborového orgánu, môže sa funkcia vykonávať aj v pracovnom čase. V takom prípade uvoľní vedenie závodu funkcionára z práce na jeho pracovisku na základe rozhodnutia alebo podnetu príslušného odborového orgánu, ktoré sú pre vedenie závodu záväzné.

Čl. II

1. Vedenie závodu uvoľní pracovníka z práce na jeho pracovisku na výkon funkcie v Revolučnom odborovom hnutí:
   a) krátkodobe od prípadu k prípadu na dobu nevyhnutne potrebnú na základe rozhodnutia závodného výboru základnej organizácie alebo miestneho výboru Revolučného odborového hnutia, prípadne závodného dôverníka (ďalej len „závodný výbor“) alebo na pozvanie či delegovanie vyššieho odborového orgánu;
   b) dlhodobe na celý pracovný čas alebo na vopred určené pracovné dni v týždni, prípadne na ich časť, a to vo všetkých týchto prípadoch na dobu celého funkčného obdobia alebo na jeho časť na základe uznesenia členskej schôdze alebo konferencie základnej organizácie.

Uznesenie členskej schôdze alebo konferencie o uvoľnení funkcionára potvrdzuje okresná odborová rada.

2. Pokiaľ to vyžaduje potreba plnenia úloh základnej organizácie na úseku administratívno-technickej činnosti, uvoľní vedenie závodu potrebných pracovníkov krátkodobe alebo dlhodobe podľa rozhodnutia závodného výboru.

3. Závodný výbor sám nezamestnáva žiadnych vlastných pracovníkov a všetci uvoľnení funkcionári a pracovníci zostávajú v pracovnom pomere v závode. Vedenie závodu plní voči týmto uvoľneným pracovníkom všetky povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávnych predpisov, z predpisov o nemocenskom poistení, dôchodkovom zabezpečení, o dani zo mzdy a pod., pokiaľ ich podľa ďalších ustanovení neplní odborový orgán.

Čl. III

Podmienky uvoľnenia odborových funkcionárov

1. Odborové orgány sú pri rozhodovaní o uvoľnení funkcionárov z práce na ich pracovisku povinné skúmať skutočnú potrebu a účelnosť uvoľnenia z hľadiska naliehavosti úloh, rozsahu a zložitosti odborovej činnosti základnej organizácie, organizačnej štruktúry závodu a prihliadať na najvyššiu hospodárnosť s odborovými i podnikovými prostriedkami. Prípadné schodky v rozpočte základnej organizácie, ktoré vznikli nákladmi na úhradu miezd dlhodobo uvoľnených funkcionárov, sa neuhrádzajú z prostriedkov vyšších odborových orgánov.

2. Odborové orgány vychádzajú pritom zo zásady, že základom pre rozvíjanie a organizovanie odborovej činnosti je dobrovoľná práca aktívu funkcionárov.

3. Funkcionári základnej organizácie môžu byť dlhodobe uvoľnení na celý pracovný čas za týchto ďalších podmienok:

   a) v základných organizáciách, kde je počet všetkých členov Revolučného odborového hnutia vyšší ako 800, môže byť uvoľnený jeden funkcionár. Ak netreba v takej základnej organizácii uvoľňovať funkcionára na celý pracovný čas, môže byť uvoľnený len na niektoré, vopred určené celé pracovné dni v týždni, prípadne na ich časť, a to v oboch týchto prípadoch na celé funkčné obdobie alebo jeho časť;

   b) v základných organizáciách s počtom od 2 501 do 4 500 členov môžu byť uvoľnení celkom 2 funkcionári;
   v základných organizáciách s počtom od 4 501 do 6 500 členov môžu byť uvoľnení celkom 3 funkcionári;
   v základných organizáciách s počtom od 6 501 do 8 500 členov môžu byť uvoľnení celkom 4 funkcionári;
   v základných organizáciách s počtom od 8 501 do 10 500 členov môže byť uvoľnených celkom 5 funkcionárov a na každých ďalších dovŕšených 2 000 členov ďalší jeden funkcionár, najviac však celkom 9 funkcionárov;

   c) vo výrobne i miestne uzavretých podnikoch, ktoré sa nečlenia na ďalšie závody a v ktorých je ustanovený podnikový výbor Revolučného odborového hnutia s právami závodného výboru, uvoľňujú sa funkcionári v rozsahu uvedenom pod písm. b);

   d) v podnikoch, ktorých závody sú rozptýlené na území jedného alebo viacerých krajov a kde pre malý počet členov ROH v jednotlivých závodoch nie je nikde uvoľnený funkcionár závodného výboru, môže Ústredná rada odborov na návrh ústredného výboru odborového sväzu povoliť uvoľnenie funkcionára i pri nižšom počte ako 800 členov s tým, že bude vykonávať súčasne práce spojené s činnosťou podnikového výboru Revolučného odborového hnutia;

   e) v základnej organizácii, ktorá má pre odborovú prácu mimoriadne obťažné podmienky pre územnú organizačnú roztrieštenosť, môže byť uvoľnený funkcionár i pri nižšom počte ako 800 členov na základe spoločného rozhodnutia ústredného výboru odborového sväzu a krajskej odborovej rady, a to podľa zásad ustanovených uznesením Ústrednej rady odborov;

   f) v štátnych úradoch, zariadeniach štátnej správy a v školách sa funkcionári zásadne trvale neuvoľňujú. Výnimku môžu povoliť spoločným rozhodnutím ústredný výbor odborového sväzu a krajská odborová rada.

4. Dlhodobe uvoľnení funkcionári základných organizácií a kultúrnych zariadení Revolučného odborového hnutia vykonávajú odborovú funkciu v závode alebo zariadení a podľa potreby plnia i úlohy, ktorými ich poverí vyšší odborový orgán. Pri takom poverení uhradí týmto funkcionárom vyšší odborový orgán cestovné, nocľažné a diéty spojené s vykonaním úlohy, ktorou boli poverení, podľa predpisov o poskytovaní náhrad cestovných, sťahovacích a iných výdavkov.*) Vzájomná refundácia náhrady mzdy za dobu takého poverenia sa medzi odborovými orgánmi nevykonáva.
5. V závodoch s viacsmennou prevádzkou, kde je viac ako jeden uvoľnený funkcionár základnej organizácie, vykonávajú funkcionári svoje funkcie taktiež podľa smien.
6. Ak sa vráti do práce uvoľnený funkcionár po skončení výkonu funkcie, je závod povinný ho zaradiť na jeho pôvodnú prácu a pracovisko. Ak to nie je možné preto, že táto práca odpadla alebo pracovisko bolo zrušené, musí závod zaradiť pracovníka na inú prácu zodpovedajúcu pracovnej zmluve alebo aspoň jeho kvalifikácii. Na také zaradenie je potrebný predchádzajúci súhlas závodného výboru.

Čl. IV

Podmienky pre dlhodobé uvoľnenie pracovníkov na výkon administratívno-technických prác

1. Pokiaľ to vyžaduje rozsah činnosti základnej organizácie, možno uvoľniť na výkon administratívno-technických prác administratívneho pracovníka závodu dlhodobe buď na vopred určené pracovné dni v týždni, alebo i na celý pracovný čas.
2. K dlhodobému uvoľneniu na časť pracovného času, t. j. na vopred určené dni v týždni, môže dôjsť iba v základných organizáciách, kde je viac ako 800 členov Revolučného odborového hnutia. Na celý pracovný čas uvoľní závod jedného administratívneho pracovníka v základných organizáciách, kde je viac ako 1 500 členov. V základných organizáciách, kde počet členov prevyšuje 1 500, uvoľní závod pre výkon administratívno-technických prác ďalších pracovníkov tak, aby na štyroch uvoľnených funkcionárov pripadol jeden administratívny pracovník.

Čl. V

Náhrada mzdy pri krátkodobom uvoľnení

1. Pracovníkom, ktorí boli krátkodobe uvoľnení na vykonanie úloh vyplývajúcich z ich odborovej funkcie v základnej organizácii, na schôdze aktívu konaných i mimo závodu, na konferencie a sjazdy alebo na vykonanie niektorých administratívno-technických prác, poskytuje náhradu mzdy závod vo výške priemerného zárobku, ktorý sa zisťuje podľa ustanovení § 275 Zákonníka práce a § 30 až 33 vládneho nariadenia č. 66/1965 Zb. Uvoľnenie na súvislú dobu dlhšiu ako jeden mesiac sa posudzuje ako dlhodobé uvoľnenie.
2. Odborový orgán, z podnetu ktorého došlo ku krátkodobému uvoľneniu pracovníka, uhradí náhradu mzdy, ktorú tomuto pracovníkovi vyplatilo vedenie závodu, vrátane príslušnej sumy nemocenského poistenia. Povinnosť tejto úhrady odpadá, ak to ustanovujú osobitné predpisy, alebo keď uvoľnený pracovník sám alebo jeho spolupracovníci nahradia zameškanú prácu bez zvýšenia osobných nákladov; u funkcionárov základnej organizácie odpadá povinnosť úhrady aj vtedy, keď išlo o činnosť bezprostredne súvisiacu s úlohami závodu.

Čl. VI

Odmena pri dlhodobom uvoľnení

1. Dlhodobe uvoľneným funkcionárom základnej organizácie sa poskytuje po dobu uvoľnenia odmena, ktorá sa skladá z náhrady mzdy a z podielu na hospodárskych výsledkoch závodu.

   Náhrada mzdy sa poskytuje vo výške ich priemerného zárobku, ktorý sa zisťuje podľa ustanovení § 275 Zákonníka práce a § 30 až 33 vládneho nariadenia č. 66/1965 Zb. Do rozhodného základu pre výpočet priemerného zárobku sa však nezahŕňajú už vyplatené podiely na hospodárskych výsledkoch.

   Podiel na hospodárskych výsledkoch závodu vyplatí základná organizácia uvoľnenému funkcionárovi podľa zásad platných pre pracovníkov v závode vo výške zodpovedajúcej jeho pôvodnému pracovnému zaradeniu.

Vyplatený podiel sa zahŕňa do výpočtu priemerného zárobku v prípadoch, v ktorých základná organizácia poskytuje funkcionárovi náhradu mzdy po dobu dovolenky, prekážok v práci alebo dávky nemocenského poistenia.

Ak pracoval funkcionár pred svojím uvoľnením v inom závode, alebo ak z iných dôvodov nemožno určiť výšku podielu na hospodárskych výsledkoch, určí ju závodný výbor po dohode s ústredným výborom odborového sväzu.

Náhrada mzdy sa poskytuje najviac do sumy 2 800 Kčs mesačne. Do tejto sumy sa však nezapočítava podiel na hospodárskych výsledkoch.

Uvoľnení funkcionári vykonávajú svoje funkcie i mimo ustanoveného týždenného pracovného času bez nárokov na ďalšie odmeny.

Výnimku z týchto ustanovení môže na návrh príslušného ústredného výboru odborového sväzu povoliť Ústredná rada odborov.

2. Ak došlo počas funkčného obdobia k zavedeniu novej mzdovej sústavy v závode alebo k inej zásadnej zmene v odmeňovaní, určí sa výška náhrady tak, aby zodpovedala priemernému zárobku, ktorý dosiahli rovnako kvalifikovaní pracovníci na predchádzajúcom pracovisku dlhodobe uvoľneného funkcionára od času, keď nadobudla platnosť nová mzdová sústava, prípadne iná zásadná zmena v odmeňovaní.
3. Ak bol dlhodobe uvoľnený funkcionár znova zvolený a uvoľnený na výkon funkcie, berie sa za základ výpočtu náhrady mzdy priemerný zárobok, ktorý dosiahli rovnako kvalifikovaní pracovníci na jeho predchádzajúcom pracovisku.
4. Pri dlhodobom uvoľnení iba na určité dni v týždni poskytne sa uvoľnenému funkcionárovi pomerná časť odmeny určená podľa vyššie uvedených zásad.
5. Ak mal uvoľnený funkcionár pred svojím uvoľnením voči závodu nárok na odlučné a podobné náhrady, poskytne mu ich po dobu uvoľnenia taktiež závodný výbor, pokiaľ trvajú podmienky pre ich výplatu. Závodný výbor poskytne uvoľnenému funkcionárovi odmenu aj pri povolaní na výkon vojenskej služby, pokiaľ k nemu dôjde v čase jeho uvoľnenia, a to podľa predpisov platných pre poskytovanie náhrady mzdy pracovníkom.
6. Pracovníkom, ktorí boli dlhodobe uvoľnení pre administratívno-technické práce základnej organizácie, určí výšku odmeny závodný výbor, a to tak, aby zodpovedala mzde ustanovenej pre také práce mzdovými predpismi platnými pre závod.

Čl. VII
Výplata odmeny pri dlhodobom uvoľnení

Odmenu dlhodobe uvoľneným funkcionárom v základnej organizácii a v závodnom kultúrnom a rekreačnom zariadení poskytuje závodný výbor.

To isté platí i pre odmenu pracovníkov dlhodobe uvoľnených pre administratívno-technické práce.

Výplatu vykonáva závod z finančných prostriedkov základnej organizácie vo výplatných termínoch v závode obvyklých. Vedenie závodu zúčtuje daň zo mzdy s finančným odborom národného výboru; príslušné sumy nemocenského poistenia, prípadne dávky tohto poistenia zúčtuje s príslušnou správou nemocenského poistenia.

Čl. VIII
Uvoľňovanie pracovníkov pre činnosť kultúrnych a rekreačných zariadení a pre pionierske tábory Revolučného odborového hnutia

1. Pre činnosť kultúrnych zariadení Revolučného odborového hnutia možno pre niektoré funkcie dlhodobe alebo krátkodobe uvoľniť príslušných funkcionárov a pracovníkov. Ak závod nemá vo

svojom stave kvalifikovaných pracovníkov pre výkon príslušnej funkcie alebo práce v kultúrnom zariadení, uzavrie pracovný pomer s vhodným pracovníkom podľa návrhu závodného výboru. Uvoľňovanie a odmeňovanie pracovníkov pre jednotlivé typy týchto kultúrnych zariadení sa spravuje osobitnými predpismi.*)

2. Výnimočne možno podľa tejto vyhlášky uvoľňovať pracovníkov pre závodné rekreačné zariadenia a pionierske tábory Revolučného odborového hnutia. Počet uvoľnených pracovníkov na výkon funkcie v týchto zariadeniach a dĺžku ich uvoľnenia určí členská schôdza alebo konferencia základnej organizácie svojím uznesením.
3. Pracovníkom uvoľneným podľa odseku 2 a pracovníkom krátkodobe uvoľneným na výkon niektorej funkcie v kultúrnom zariadení sa poskytuje náhrada mzdy podľa ustanovení článku V.

Závodné výbory refundujú vedeniu závodu náhrady miezd, ktoré závody vyplatili, vrátane dane zo mzdy a príslušnej sumy nemocenského poistenia. Povinnosť tejto úhrady (refundácie) odpadá, keď uvoľnený funkcionár sám alebo jeho spolupracovníci nahradia zameškanú prácu bez zvýšenia osobných nákladov. U ostatných pracovníkov, ktorých vedenie závodu určí na zabezpečenie prevádzky týchto zariadení, ako sú správca, strážnik a pod., sa závody spravujú vyhláškou Ministerstva financií a Ústrednej rady odborov č. 121/1965 Zb. V organizáciách, ktoré nehospodária podľa zásad novej sústavy plánovitého riadenia národného hospodárstva, platí vyhláška Ústrednej rady odborov a Ministerstva financií č. 122/1960 Zb.

Čl. IX
Záverečné ustanovenia

1. Zrušuje sa vyhláška Ústrednej rady odborov č. 113/1961 Zb., ktorou sa vydávajú smernice o uvoľňovaní pracovníkov zo zamestnania na výkon funkcie v Revolučnom odborovom hnutí.
2. Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1967.

Predseda:

Pastyřík v. r.

*) Vyhláška Ministerstva financií č. 100/1964 Zb. o náhradách cestovných, sťahovacích a iných výdavkov.

*) Zásady pre úpravu pracovných a platových podmienok pracovníkov kultúrnych zariadení Revolučného odborového hnutia (s prílohami) schválené Predsedníctvom Ústrednej rady odborov 15. 9. 1965 a uverejnené v Informačnom bulletine ÚRO č. 8/1965.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.